

Amikor a lécs magasan van

„Ne légy felettebb igaz...” (Préd 7,16/a).

Kegyelem az, ha valakinek önismerete van. Jó becsületesnek lenni, de most az ellentétét halljuk: **Ne légy felettebb igaz!** Vagyis, ez azt jelenti, hogy: ne légy felettebb „megigazult”. A megigazulás szempontjából jelentős szerepe van ennek a szónak: „**felettebb.**”

Az is igaz, hogy fel kell tennünk a kérdést, hogy lehet-e valaki egyáltalán „felettebb” megigazult? A Prédikátornak nincs még olyan nagy teológiai tudása, mint a ma emberének, vagy mint Pál apostolnak, vagy mint a reformátoroknak. Legalább is úgy tűnik... És mégis hirdeti: Ne légy felettebb igaz!

Optimizmus

Úgy tűnik, hogy az embernek lehetősége van arra, hogy előmozdítsa megigazulását. Igen, mert az ember optimizmusa nem ismer határokat: azt képzei, hogy a megigazulást eléri a saját erejéből. S itt, a Prédikátor könyvében is, minden komor gondolat ellenére, van egy ilyen optimista hang. Tapasztalni lehet, hogy az ember sokat képzel magáról. Sokan azt gondolják, hogy ők „a világ közepe”. Azt képzeik, hogy minden körülöttük forog. Sok ember magát jónak tartja. Nem tartja magát olyan bűnösnek, mint a másik ember. Emlékezzünk csak a gazdag ifjúra. Ő is azt mondta Jézusnak, hogy a törvényt betartja: nem lop, nem paráználkodik, stb. Aztán később kiderül, hogy híjával van mégis az élete. Bárcsak sokan észrevennék ezt a maguk életére nézve!

Mások pedig azt gondolják, hogy ha bűnösök is, de jó cselekedetekkel el lehet intézni. Az ilyenek jobban adakoznak, jobban segítenek. S ez nem baj, de

nem ezért igazul meg az ember, hanem Krisztusért. Azért, mert Jézus meghalt a keresztfán, a Golgotán és Ő, az Igaz megfizetett mindnyájunk bűnéért. A jó cselekedeteink tehát a hit gyümölcsei.

Az embernek magába kell hát szállnia és mérsékelni kellene magát. Sokkal jobb mennyei levegőt belélegezni az imádság folytán és kérjük Istent, hogy Szentlelke által tegyen minket jó keresztyénekké.

A világnak nagyon is szüksége van a megigazulásra. **„A teremtett világ egyetlenben fohászodik és nyög mind idáig. Nemcsak ez pedig, hanem magok a Lélek zengéjének birtokosai, mi magunk is fohászodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását.”** (Róm 8,22-23).”

Sajnos, sokan nem törődnek ezzel. Tudatában vannak ugyan, hogy nem sok mindent tehetnek, de ami az emberen múlik, azt meg kell tennünk.

Itt a 7. részben a bölcsességről is szó van. A túlzott bölcsesség azonban veszélyes.

Perfekcionizmus

A perfekcionizmus, a tökéletességre való törekedés is lehet az egyik formája a megigazulásnak. Emberek ilyenkor úgy viselkednek, mintha már nem lenne szükség az Isten törvényére. Manapság sok ember figyelembe se veszi Isten törvényét. Nincs szükségük reá. Vagy talán arra gondolnak, hogy Isten törvénye nem elégséges és ezért törekednek a tökéletességre? A pszichológusok könyveket tudnának erről írni. A tökéletességre való törekvés gyakran unalmas kegyességhez vezet.

Magam is találkoztam olyan emberekkel, akik a tökéletességre törekedtek. Ám nem érhetik el és éppen ezért idegesek. Nincsenek megelégedve semmivel és senkivel. Még önmagukkal sem. Nem is lehetnek, mert az ember nem tudja elérni a tökéletességet, hiszen a bűn meggátol ebben mindenkit. Mi korlátok közzé

szorított emberek vagyunk és ami jót elérhetünk, azt csakis Isten Szent Lelke által érhetjük el. Egyébként kegyességünk megélésében nem a tökéletességre kell törekednünk, hanem arra, hogy minél inkább kövessük Jézust. Ezt pedig az Ige tanulmányozása és megélése révén érhetjük el. Kegyelemből!

Sok ember tudja, hogy gyenge és képességei korlátozottak és mégis hiszi, hogy a maga akaratából és erejéből meg tud jobbulni. Tévednek. Minden embernek szüksége van a kegyelemre Jézus Krisztus által. Csakis Ő általa igazulhatunk meg.

Egyébként az embernek számolnia kell a maga elveszett voltával, mivel elfordult Istentől. A maga lábán akart megállni, a sátánra hallgatott és már az Éden kertjében elfogta a félelem. Nem tud nem vétkezni. De tud könyörögni a kegyelemért.

Hogy bűnösök vagyunk, ezt a Krisztusban megigazult ember is tudja, de azt is tudja, hogy Isten Krisztusért felmentette őt. Ezt Luther így mondta: az ember „**simul iustus et peccator**”, vagyis megigazult, de bűnös is. Ám az az ember, aki tudatában van a maga megigazultsága felől, az soha nem kérkedik vele. Mert ez nem tőle, nem az embertől van, sem más emberfiától, hanem Istentől. Ezért hangsúlyozza ki a Prédikátor is: **Ne légy felettébb igaz!...**

Önismeret

Az a bölcs, aki helyes önismerettel rendelkezik. Ez is Isten áldása. Az önismeret kegyelem. Az önismeret segít bennünket, hogy ne hogy „túl” igaznak tartsuk magunkat, mert ez a mi megigazultságunk is Istentől van. „**Mert nincs egy ember is e földön, aki jót cselekednék és ne vétkeznék.**” (Préd 7,20).

Amikor az apostol átéli elveszett voltát, felkiált: **”Ó, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből? Hálákat adok azért az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által.”** (Róma 7,24-25).

Egyedül Isten

Nincs egy igaz ember sem? Pál apostol egészen határozottan felel erre a kérdésre: **„Nincsen csak egy igaz is. Nincs, aki megértse, nincs, aki keresse az Istent. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek, nincs, aki jót cselekedjék, nincs csak egy is.”** (Róm 3,10-12). Ennyire meg tud rontani bennünket a bűn! Nincs egy igaz ember!

És mégis! Van egy: Jézus Krisztus! Az Igaz! Csak egy valami van, amit Jézusról nem tudunk elmondani, mármint azt, hogy Ő „felettb”, „túl” igaz volt. Sőt el is háritotta magától. Amikor „jó Mesternek” szólították, rögtön kérdezett: **„Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó csak egy, az Isten!”** (Mk 10,18). Ezt kellene megtanulnia a mindenkori embernek. Ezt kellene megtanulnunk nekünk is. Vagyis azt, hogy bármilyen szépnek és bármilyen jónak is tűnünk, belül a szívünk romlott a bűn miatt. És ezt Isten tudja. Ezért is adta az Isten az Igazat, az Egyszülöttet a keresztre. És nem a bűnöst, hiszen akkor mindannyian elvesznénk. Isten tudja, hogy mi a könyörület. Ő tudja, hogy mi a kegyelem. Ő tudja, hogy mi a bocsánat, amelyre nekünk, a bűnösöknek van szükségünk.

Akinek az Evangélium szerint van helyes önismerete, tudja, hogy bűnös, de csatlakozik a Prédikátorhoz és vele együtt így imádkozik: Uram, add, hogy ne legyek „felettb igaz!”

Ámen.

Biharszentjános, 2014.07.15.

Csomay Árpád (dr. T.T.J. Pleizier nyomán).